

دوشنبه ۱۰ آبان ۱۴۰۰
۲۵ ربیع الاول ۱۴۴۳
شنبه ۹ آریه ۱۴۸۱

خراسان رضوی

گزارش

پروژه آزادراه حرم تا حرم پس از ۷ سال کلنگ زنی فقط ۱۱ درصد پیشرفت در فاز نخست قطعه استانی دارد

آرام راه حرم تا حرم!

اظهارات مشاور پروژه درباره مطالعات جدید و نزدیک شدن آزادراه به ۲ شهرستان

● ۱۶۰۰ میلیارد تومان برای تکمیل پروژه نیاز است

بر اساس گفته های کارشناس دفتر فنی استانداری، طبق قرارداد بنا بود قطعه اول پروژه یعنی حدفاصل مشهد تا نیشابور در سال ۱۴۰۱ به بهره برداری برسد اما با توجه به کمبود اعتبارات و وضعیت پیشرفت فیزیکی پروژه این بهره برداری به تعویق خواهد افتاد. آن چنان که کارشناس ارزباب پروژه مطرح می کند مبلغ کل قرار داد این قطعه ۲۲ کیلومتری معادل ۶۰۰ میلیارد تومان در نظر گرفته شده که تا کنون حدود ۱۵۰ میلیارد تومان برای اجرای این مسیر هزینه شده است. شریفی معتقد است با توجه به افزایش هزینه ها و تغییر قیمت ها طی دو سه سال گذشته اعتبار مورد نیاز تکمیل این پروژه بر اساس قیمت های امسال بیش از ۱۶۰۰ میلیارد تومان است. البته پیمانکار هیچ مطالبه ای از دولت برای اجرای پروژه ندارد و عملیات اجرایی آن در حال انجام است اما با توجه به کوهستانی بودن مسیر بزرگراه عملیات خاکبرداری آن زمان بر شده است.

از موارد مهم این طرح محل عبور این آزادراه از نیشابور بوده که هموار میکی از اصلی ترین مطالبات مردم و مسئولان نیشابور بوده است. نیشابور که از دیرباز یکی از مهم ترین شهرهای مسیر جاده ابریشم بوده در طرح قبلی با فاصله گرفتن زیاد از این آزادراه از مسیر شرق به مرکز دور شده بود اما مطالعات قطعه نیشابور دوباره مورد بازبینی قرار گرفته و فاصله عبوری این آزادراه از دومین شهرستان پرجمعیت خراسان رضوی کاهش یافته است.

● بزرگراه در کمترین فاصله ممکن از نیشابور عبور خواهد کرد

در همین باره نماینده مردم نیشابور، فیروزه و زرخان در مجلس شورای اسلامی بیان این که در طرح جدید فاصله این بزرگراه از نیشابور که یکی از دغدغه های اصلی مردم نیشابور بوده اصلاح شده است، اظهار می کند: این بزرگراه در کمترین فاصله ممکن از نیشابور عبور خواهد کرد و با اقداماتی که صورت گرفته مر مردم نیشابور، میان جلگه و بزرخان از آن منتفع خواهند شد.

هاجر چنارانی در گفت و گو با خراسان رضوی درخصوص زمان آغاز عملیات اجرایی قطعه نیشابور تا مشهد بزرگراه حرم تا حرم که مدت هاست رها شده است، تصریح می کند: این پروژه بودجه ای می خواهد که نیازمند جلسه با وزیر جدید است که آن را در دستور کار داریم و به زودی انجام خواهد شد. عضو مجمع نمایندگان خراسان رضوی می گوید: احداث این بزرگراه از مشهد تا سبزوار مشکلی ندارد و تا آن جا ادامه خواهد داشت اما بیشترین مشکل این پروژه مربوط به اتصال این محور از سبزوار به بعد است که برای تکمیل آن باید موانع بر داشته شود. مشاور پروژه آزادراه حرم تا حرم نیز درباره آخرین وضعیت عملیات اجرایی این پروژه در گفت و گو با خراسان رضوی خاطر نشان می کند: کل آزادراه از مشهد تا قم با عنوان حرم تا حرم تعریف شده که طول آن حدود ۹۰۸ کیلومتر برآورد شده است. جواد سوداگری بیان این که در فاز اول قطعه قم به گرمسار به طول ۱۵۰ کیلومتر ظرف مدت دو سال انجام شد، می افزاید: آن قطعه ویژگی های خاصی داشت و به دلیل این که در دشت قرار داشت و جاده دسترسی برای حمل مصالح موجود و منابع مالی مهیا بود باعث شد در اتفاقی کم سابقه در کشور آزادراه ظرف دو سال تکمیل شود.

وی ادامه می دهد: این آزادراه در محور گرمسار تا سمنان هم در حال ساخت است و لی محور سمنان تا سبزوار آن هنوز سرمایه گذار ندارد و وزارتخانه دنبال آن است.

سوداگری با اشاره به شرایط این آزادراه در استان خراسان رضوی می گوید: در خراسان رضوی در فاز اجرایی هم اکنون محور مشهد تا سمرهای تربت به دلیل بار تارافیکی بیشتر ناشی از اتصال استان های جنوبی به آن در اولویت قرار دارد و در حال ساخت است و پس از آن ادامه آزادراه از سهره تربت تا نیشابور و پس از آن نیشابور تا سبزوار انجام خواهد شد.

مشاور پروژه آزادراه حرم تا حرم درخصوص آخرین شرایط عمرانی این محور می افزاید: این پروژه حجم عملیاتی بسیار سنگینی از نظر عملیات خاکی و مهندسی دارد و مسیر آن از ناحیه کوه های بینالود عبور و حداقل ۲۰ کیلومتر مسیر را در آن محدوده کوتاه می کند و زمان سفر را کاهش و ایمنی را افزایش می دهد.

سوداگری خاطر نشان می کند: ۱۰ میلیون مترمکعب خاک برداری داریم که بخش بیشتر آن در مناطق سنگی است و ۵ میلیون مترمکعب نیز خاکریزی و هفت پل بزرگ دره ای داریم. وی ادامه می دهد: عملیات سنگین است و طبیعی است پروژه ای با این عظمت طول بکشد البته اگر منابع مالی بیشتری در اختیار باشد با سرعت بیشتری می توان کار را انجام داد. منابع محدود است ولی در عین حال کار در حال انجام است و پیمانکار و کارفرما و مشاور دنبال کار هستند و تاکنون کارهای خوبی صورت گرفته است.

مشاور پروژه آزادراه حرم تا حرم با اشاره به مراحل آماده سازی در قطعه مشهد سه راه تربت حیدریه می گوید: بعضی قسمت ها برای روسازی آماده است ولی بعضی قسمت ها هنوز کار دارد، در حال آماده سازی و کمبود سیمان مواجه شدیم و هنوز تولید شده است دیو کر ایم و در آینده ی نژدیک قسمتی از این آزادراه ظرفیت آسفالت شدن را دارد اما در قسمت هایی نیز کار وجود دارد.

سوداگری با بیان این که مشکلات مختلفی در مسیر اجرا ای پروژه وجود داشت می افزاید: در تابستان با کمبود سیمان مواجه شدیم و هنوز هم کار به روال عادی نرنگشته است اما وضعیت تهیه سیمان بهتر شده و عملیات بتن ریزی مجدد از سر گرفته شده است. اتفاقاتی از این دست در کنار کمبود منابع، کار را با کندی مواجه می کند اما به طور کلی با توجه به شرایط و مشکلات پیش آمده و کمبود بعضی مصالح مانند سیمان و میلگرد و همچنین شرایط اقلیمی آن جا و هوای سرد که انجام برخی عملیات ها مانند بتن ریزی را متوقف می کند از وضعیت پیشرفت فنی اجرا راضی هستیم. وی ادامه می دهد: حتی در این طرح مشکلات فنی نیز داریم، از جایی که زمین ناشناخته است در یکی از پل ها به رغم مطالعات انجام شده که نشان می داد خاک آن ریز دانه است اما به سنگ خور دیم و دستگاه حفاری دیگر نتوانست کار کند و طرح تغییر کرد.

مشاور پروژه آزادراه حرم تا حرم خاطر نشان می کند: کل قرار داد برای اجرای ۳۲ تا ۳۶ کیلومتر در فاز نخست این آزادراه در خراسان رضوی و محور مشهد به سه راه تربت حیدریه ۶۰۱ میلیارد تومان است که البته به آن تعدیل زیادی هم خواهد خورد و با توجه به هزینه حدود ۱۲۰ میلیارد تومانی که در حوزه اجرا شده است می توان گفت تا کنون حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد پیشرفت داشته ایم.

سوداگری با بیان این که البته انتظار داشتیم سرعت پیشرفت بالاتر باشد اما به دلایلی که ذکر شد به آن هدف گذاری نرسیدیم می افزاید: هم اکنون شرایط بهتر است و امیدواریم با تامین منابع مالی کار سرعت بیشتری بگیرد.

● مطالعات آزادراه در ناحیه نیشابور دوباره در حال انجام است

وی درخصوص شرایط فاز بعدی این بزرگراه در عبور از نیشابور با بیان این که کارهای مطالعاتی این محور یک بار انجام شد، می افزاید: آن زمان وقتی استعلام گرفته شد شهر جدید بینالود طی نامه ای اعلام کرد این آزادراه از محدوده ما عبور نکند. به همین دلیل اگر می خواستیم از شمال این شهر عبور کنیم باید به سمت کوه های بینالود می رفتیم که هزینه های ساخت و نگهداری را به شدت افزایش می داد و به همین دلیل مجبور شدیم طرح را از جنوب شهر بینالود امتداد دهیم. سوداگری می گوید: دو سال بعد از آن نامه ای از مدیر عامل شهرهای جدید دریافت کردیم مبنی

بر این که می توانید از این شهر عبور کنید و مجوز آن را دادند به همین دلیل هم اکنون طرح در حال بازبینی و مطالعه قرار گرفته است. به این ترتیب آزادراه از فاصله کمتری از شمال شهر بینالود بدون این که به مناطق کوهستانی نژدیک شود عبور می کند. زمانی که مطالعات آن تکمیل شود عملیات اجرایی می تواند آغاز شود و پس از تکمیل آن می توانیم فاز سوم این آزادراه در خراسان رضوی که نیشابور را به سبزوار اتصال می دهد عملیاتی کنیم. این اولویت های پروژه به لحاظ ترتیبی که در استان است که ابتدا محور مشهد تا سه راه تربت حیدریه ساخته خواهد شد، پس از آن سه راه تربت حیدریه تا نیشابور و سپس محور نیشابور به سبزوار تکمیل می شود مگر این که بودجه بسیار زیادی در اختیار قرار بگیرد که عملیات عمرانی به طور همزمان در چند نقطه آغاز و اجرا شود.

● فاصله آزادراه از نیشابور در مطالعات جدید کاهش یافته است

مشاور پروژه آزادراه حرم تا حرم درخصوص فاصله این آزادراه از نیشابور می گوید: در مطالعات قبلی مجبور بودیم از قدمگاه دور شویم هم اکنون به شهرستان زرخان و شهر قدمگاه نژدیک تر خواهیم شد. آزادراه حرم تا حرم در نژدیکی قدمگاه بزرگراه مشهد نیشابور را قطع می کند و نیشابوری ها برای رسیدن به مشهد می توانند از این نقطه وارد آزادراه شوند. این آزادراه همچنین جاده نیشابور به کاشمر را ۸ کیلومتری حریم شهر نیشابور نیز قطع می کند و از آن جانین دسترسی به داخل شهر نیشابور تعبیه شده است. این اتفاق در حالی رخ می دهد که در طرح قبلی نیشابور باید از طریق جاده کاشمر یا در نژدیکی نیروگاه بادی و دیزل باده آزادراه متصل می شد. می توان گفت به طور کلی در طرح جدید فاصله شهرستان های زرخان و نیشابور از آزادراه کمتر شده است.

سوداگری درخصوص علت فاصله این آزادراه از شهر نیشابور می گوید: آزادراه باید از کنار زمین های باریا یا مناطق توسعه نیافته عبور کند در غیر این صورت تبعات اجتماعی و هزینه های اقتصادی زیادی خواهد داشت و از لحاظ فنی نیز قابلیت اجرایی نخواهد داشت. شما آزادراه قزوین کرج را نگاه کنید که به دلیل توسعه شهر هم اکنون به بزرگراه شهری تغییر یافته است. در آزادراه تهران کاشان در محدوده قم نیز آزادراه تبدیل به گذرگاه شهری شده که مشکلاتی را ایجاد کرده است و به همین دلیل از نظر اصولی و فنی اشکال دارد.

وی ادامه می دهد: هم اکنون از سه راه تربت حیدریه تا مشهد در ضلع شمال آزادراه شاهد شوشتی در حال فعالیت هستیم که در آن فاصله ۲۰ کیلومتر کاهش می یابد، همچنین طول آزادراه پس از تکمیل فاز دوم در استان و اجرای قطعه نیشابور به ۱۲۳ کیلومتر خواهد رسید و به طور کلی در صورت تکمیل این آزادراه فاصله مشهد تا قم را ۱۲۰ کیلومتر کاهش می دهد.

مشاور پروژه آزادراه حرم تا حرم با بیان این که در صورت تامین منابع مالی سرعت اجرای ای پروژه افزایش خواهد یافت، می افزاید: از مسئولان و نمایندگان منطقه درخواست داریم به این پروژه کمک کنند و منابع مالی طرح را افزایش دهند و برخی مشکلات معارضان را حل کنند. برخی از زمین ها متعلق به اوقاف یا آستان قدس یا بخش خصوصی است که نیاز است با پیگیری هایی که انجام می شود و تزییق منابع مالی، روند تملک تسریع شود. سوداگری خاطر شان می کند: این

روزنامه
سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی
خراسان رضوی

ورودی شهر از این آزادراه ایجاد کنیم تا مخاطب را به سمت نیشابور سوق دهیم که این موادر باید در طرح های مطالعاتی مدنظر قرار دهیم. وی گفت: به طور کلی پس از بازنگری که در این طرح صورت گرفت، بخشی از نگرانی های ما کاهش پیدا کرد و نگرانی های دیگر را باید با مدیریت مناسب شهری برطرف کنیم.

● قول های مساعد وزارت راه و شهرسازی تا تأمین مالی از ماده ۵۶

میرجعفریان، معاون عمرانی استانداری در گفت و گو با خراسان رضوی در باره آخرین پیگیری ها برای بهره برداری رسیدن آزادراه حرم تا حرم در استان اظهار می کند: دو پروژه آزادراه حرم تا حرم در استان و آزادراه مشهد چناران به عنوان پروژه های پیشران استان هستند و باید به صورت ویژه پیگیری شوند تا در سال ۱۴۰۱ هم تأمین مالی آن ها تاقویت شود و هم عملیات اجرای آن ها با سرعت بیشتری انجام شود که در قانون بودجه ۱۴۰۱ مدنظر قرار بگیرند. هر چند تأمین اعتبار ۱۶۰۰ میلیارد تومانی برای این پروژه طی یک سال سخت است اما هم وزارت راه و شهرسازی و هم سازمان مدیریت و برنام ریزی استان و سازمان برنامه بودجه کشور قول مساعدت لازم در این باره داده اند. علاوه بر این، از ظرفیت قانونی ماده ۵۶ نیز قرار است برای تأمین مالی این پروژه استفاده شود.

میرجعفریان می افزاید: پیمانکار پروژه یعنی قرارگاه خاتم الانبیا (ص) نیز قول های مساعدی برای تسخیدن به عملیات اجرایی پروژه افزوده شود. علاوه بر این، در مسیر ۲۰۰ کیلومتری حدفاصل نیشابور تا سبزوار، نیز عملیات در کویا آغاز شده و با توجه به قول های مساعدی که در تأمین مالی و همکاری پیمانکار داده شده است در سال ۱۴۰۱ پیشرفت اجرایی این مسیر عملیاتی تر خواهد شد. وی همچنین می گوید: متأسفانه بحران کرونا فشار مضاعفی را بر حوزه های اقتصادی کشور وارد کرده است. یکی از راه های بازگشت سرمایه به سر مایه گذاری در پروژه های جاده ای تردد خودرویی است اما بحران کرونا تردد خودرویی را به شدت کاهش داده و این موضوع رغبت سرمایه گذاران را کم کرده است. درباره آزادراه حرم تا حرم نیز چنین وضعیتی حاکم است و امیدواریم با ریشه کن شدن کرونا تردد های جاده ای افزایش یابد و بازگشت سرمایه سرمایه گذار هم بهبود پیدا کند.

شایان ذکر است که گزارش های پیگیرانه روزنامه خراسان رضوی در باره آزادراه حرم تا حرم حاکی از آن است که دولت قبل وعده های متفاوتی برای اتمام این پروژه داده است که تقریباً هیچ کدام از این وعده ها محقق نشده بود. سال گذشته با ورود پروژه قطعه قم – گرمسار به فرابورس با عنوان «حرم ۲۰۳» بخشی از منابع مالی این پروژه نیز تأمین شد اما برای قطعات بعدی این آزادراه که در جغرافیای استان خراسان رضوی واقع شده است به واقع دولت هیچ گونه اقدام مثبتی انجام نداده بود و در اواخر دولت گذشته پروژه های با پیشرفت فیزیکی زیر ۱۰ درصد از دستور کار دولت خارج شد. باروی کار آمدن دولت سیزدهم وزارت راه و شهرسازی در او اسط مهر ماه پیشنهادهای برای اصلاح مصوبه احداث آزادراه حرم تا حرم در هیئت دولت ارائه کرد بر اساس متن پیشنهادی وزارت راه و شهرسازی ۵۰ درصد هزینه های احداث آزادراه یا تبدیل بزرگراه به آزادراه (بدون احتساب بخش احداث شده حدفاصل قم تا گرمسار) به عهده طرف مشارکت و تأمین ۵۰ درصد از هزینه های احداث نیز در تعهد وزارت راه و شهرسازی بوده که از محل ردیف اعتبار مندرج در قوانین بوده که سنواتی با عنوان مشارکت در احداث آزادراه حرم تا حرم دیگر منابع مصوب تأمین و پرداخت خواهد شد. همچنین به موجب اصلاح مصوبه یاد شده، طول پروژه و مدت بهره برداری بر مبنای نقشه های اجرایی و گزارش هزینه – درآمد مربوط اصلاح می شود. پیشنهاد فوق هم اکنون سیر مراحل بررسی و تصمیم گیری را در کمیسیون اقتصاد دولت سپری می کند. البته برخی کارشناسان معتقد هستند بعید است دولت با این پیشنهاد اصلاحی وزارت راه و شهرسازی موافقت کند. بر اساس مصوبه دولت، سهم دولت در تأمین مالی این پروژه ۳۰ درصد و ۷۰ درصد دیگر تأمین مالی از سوی بخش خصوصی طرف قرار داد یعنی قرارگاه خاتم الانبیا (ص) است.

شجاعی مهر – حمیدی/ بر اساس آخرین گزارش دفتر نظارت بر طرح های عمرانی استان، هر چند عملیات اجرایی پروژه حرم تا حرم (قطعه ۳۳ کیلومتری مشهد تا سه راه تربت حیدریه) سرعت بیشتری گرفته اما کل پیشرفت فیزیکی این قطعه بعد از هفت سال از شروع کلنگ زنی رسمی آن تنها ۱۱ درصد است، هر چند معاون عمرانی استانداری از وعده های مساعد دولت و قرارگاه خاتم الانبیا (ص) برای سرعت بخشیدن به عملیات اجرایی این پروژه خبر می دهد.

استان خراسان رضوی به رغم این که یکی از مقاصد اصلی تردد های جاده ای در کشور است اما از نظر توسعه زیرساخت های جاده ای به خصوص آزادراه در جایگاه پایین بین استان های کشور قرار گرفته است. سالیانه بیش از ۳۵ میلیون زائر برای تشریف به بارگاه ملکوتی امام رضا (ع) عازم استان می شوند و علاوه بر این، جایگاه استان به عنوان دروازه ارتباطی کشور به کشورهای آسیای مرکزی و افغانستان باعث شده است تردد کامیون های ترانزیتی فشار مضاعفی بر جاده های استان بیاورد که کمبود آزادراه در استان باعث افزایش تصادفات جاده ای به خصوص توسط تریلی ها و کامیون ها شده و از سویی جاده های ورودی شهر مشهد به دلیل خیل عظیم زائران هر سال با ترافیک سنگینی روبه روست. یکی از اقدامات و برنامه های دولت های گذشته برای توسعه زیرساخت های جاده ای استان ساخت بزرگراه ها و آزادراه های متعدد است که آزادراه حرم تا حرم یکی از این پروژه ها است. آزادراه حرم تا حرم که از سال ۱۳۸۹ کلید خورد به چند قطعه تقسیم شد. قطعه اول این مسیر یعنی حدفاصل قم تا گرمسار به بهره برداری رسید و قطعه گرمسار تا سمنان نیز با پیشرفت فیزیکی خوبی روبه روست و بنا بود در پایان دولت دوازدهم به بهره برداری برسد اما قطعه سوم این پروژه به مسافت ۲۲۳ کیلومتر که در استان خراسان رضوی قرار گرفته است به هیچ عنوان وضعیت مطلوبی ندارد. بر اساس مصوبه هیئت دولت در دی سال ۹۵ گذشته و به استناد الحاقیه قرار داد مشارکت این پروژه در ۱۳ تیر ۹۶ مقرر شد احداث قطعه مشهد – نیشابور به طول ۳۳ کیلومتر در یک قرار داد ۲۶ ماهه به پیمانکاری قرارگاه خاتم الانبیا (ص) انجام شود.

پس از کش و قوس های فراوان مهر ۹۷ قرار داد این پروژه به مبلغ ۶۰۰ میلیارد تومان به قرارگاه خاتم الانبیا (ص) ابلاغ و بنا شد طی ۴۲ ماه قطعه ۳۳ کیلومتری مشهد تا سه راه تربت حیدریه به بهره برداری برسد. به دلیل تأمین مالی نشدن از سوی دولت، پیمانکار (قرارگاه خاتم الانبیا (ص)) پروژه را به حالت نیمه تعطیل در آورده و در قطعه حدفاصل نیشابور تا سبزوار نیز هیچ عملیات اجرایی برای این پروژه در طول ۱۱ سال گذشته انجام نشده است. اکنون که دولت سیزدهم روی کار آمده باید دید آخرین وضعیت این پروژه به کجا رسیده است و آیا اتمام این پروژه و رفع بخشی از نیاز استان به آزادراه در دستور کار دولت هست یا خیر؟

● ۴۵ درصد پیشرفت عملیات خاکبرداری

بر اساس اظهارات کارشناس کار گروه نظارت و ارزیابی طرح های عمرانی استان، در آخرین بازدید هفته گذشته این پروژه، قطعه اول در حدفاصل مشهد تا سه راهی تربت حیدریه پیمانکار در حال انجام عملیات اجرایی خاکبرداری است که تا کنون ۴۵ درصد در این بخش پیشرفت فیزیکی داشته است.

گزارش کارشناسی ارزیابی پروژه حاکی از آن است که کل پروژه در قطعه اول ۱۱ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است. مجموع مسیر قطعه اول حدفاصل مشهد تا نیشابور است که عملیات اجرایی و خاکبرداری در ۲۵ کیلومتر آن در حال اجراست. شریفی می گوید: در ادامه مسیر ۸ کیلومتری بر اساس درخواست ها و پیگیری های نماینده مردم نیشابور در مجلس شورای اسلامی، مطالعات مجدد برای تغییر مسیر در حال انجام است. هدف از این مطالعات متغیر کردن «شهر جدید بینالود» و «زرخان» و روستاهای اطراف از این آزادراه است. البته این مطالعات توسط مشاور در حال انجام است و هنوز «تایید» نشده است و وزارت راه و شهرسازی باید این مطالعات و تغییر مسیر را در پروژه تایید و مشاور باید تمام جوانب تغییر مسیر را ارزیابی کند.